

Wiadomości krajowe.

O k ó l n i k

C. K. Rządu krajowego.

Względem zniesienia podatku rzemieślniczo-gremialnego w mieście Lwowie i uchylenia szarwarków i trzech dopłat na fundusz dróg publicznych w całym kraju.

Podług Dekretu Kancelaryi nadwornej z d. 27. Lipca r. b. do liczby 1362/1097 rządził J. C. K. Mość pod 7. Lipca r. b. w zamiarze oycowskim: ulżenia ile możności ziemskim posiadłościom w podatkach na tychże cięższych, najłaskawiej rozporządzić; że:

1. Zaprowadzony Patentem z d. 25go Lutego 1774, a Dekretem wysokiej Kancelaryi nadwornej z d. 10. Maia 1784 dla miast krajowych zniesiony i tylko we Lwowie obok podatku zarobkowego, dotąd istniejący podatek rzemieślniczo-gremialny.

2. Robocizna szarwarkowa i dopłata do funduszu dróg publicznych w Galicyi z następującym teraz rokiem wojskowym 1825 zniesione, a zatem od owego czasu ustać mają.

Ta najdobrotliwsza uchwała Najjaśniejszego Pana poda się do publicznej wiadomości, a do niezwłócnego i jej wykonania, wraz stosowne rozporządzenia wydane zostaną.

We Lwowie d. 27. Sierpnia 1824.

(Podpisy.)

Uwiedomienie

Przy C. K. Sądzie Szlacheckim Lwowskim jest do obsadzenia Urząd Registratora Tabuli krajowej z roczną pensją 1200 ZR. — Życzący sobie otrzymać to miejsce, mają prosić swoje z dowodami zdatności bezpośrednio do C. K. Sądu Szlacheckiego Lwowkiego, a jeżeliby iuż z tychże zostawał na jakim urzędzie, tedy przez swego Przełożonego w czterech tygodniach od dnia tego podawać.

— Z Wiednia d. 11. Września. —

Stosownie do rozporządzenia N. Cesarzowej Jmci, najwyższej Opiekunki Orderu gwiazdźistego, obchodzona d. 14. Września, iako w dniu Podniesienia Krzyża Świętego uroczystość, odprawieniem Nabożństwa w kościele Przydworkym.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Znany D. Francis panujący tak długo w Paraguay, usunawszy wszelkie związki tego kraju z zagranicznymi, oszczędził nakoniec za potrzebę znieść ten zakaz i wniósł znowu w związki z resztą świata. W tym celu wysłał dwa okręty naładowane płodami krajowymi, (niektóre gęsty Angielskie o tém powątpiewają) i takowe wraz z dwoma Kommissarzami tamecznego Rządu, przybyły do Londynu.

Różne handlowe domy, któreby chętnie z tą prowincją chciały wniósć w związki, przy sposobności ładunku płodów Angielskich postąpiły owemu Francyi tajemnie upominki w broń. Podarunki te doszły na miejsce przeznaczone; a toliani okrętów, ani marytków, towarów ani pieniędzy niepodosłano. Dowiemy się w krótko czy Francya ze względów patriotycznych, lub iakich innych mniej obwałnych tak szczególnie postąpił. Spodziewać się, że uwalni teraz sławnego podróżnika, Bonpland, którego tak długo trzyma w niewoli, a którego żona i córki z niedostatku zmuszone były w Buenos-Ayres publicznie dawać Koncerta.

Hiszpania.

Gazeta Chorągiew biała donosi z Madrytu z d. 25. Sierpnia: »Zapewnią, że Jenerał Latour Foissac przejął wielkiej wagi listowanie; zamiar i plany spiskowych mają być w tém zupełnie wykryte. Między papierami tych korrespondencyi znajdować miały się wexle Londyńskie na znaczne summy, przeznaczone na zrządzenie rozruchów na różnych punktach Państwa a szczególniej w Stolicy. Mówią, iż po tém odkryciu wysłano z Madrytu gońców do Paryża i Petersburga.«

Wielka Brytania i Irlandya.

Król bawi ciągle w Windsor, a czasem przejeżdża się po Tamizie.

Fregata Blondyna, o 46 działach, pod Kapitanem Lordem Byronem, przeznaczona przewieść zwłoki Królestwa Wysp Sandwichskich do Owbyhee, po krótkim tamże po-

bycie zwiedzi porty brzegów zachodnich Ameryki południowej, dla zasięgnięcia wiadomości o stanie rzeczy w owej części świata.

W wielu obwodach Irlandyi uchylono akt o rozruchach. Przeciwnie na innem znowu miejscu znaleziono przybity groźny list, z podpisem Johna Rock.

Listy z Madras w Indiach Wschodnich z d. 3. Kwiet. donoszą, że Anglii nie tylko z Birmanami będzie miała do czynienia. Już i Goorkazowie są wzburzeni, i sprawiedliwie się obawiają, aby iak tylko wojsko Kompanii Wschodnio-Indyjskiej zatrudnionem będzie w krain Birmanów, przy powszechny niechęci między nymajętniejszemi i nayoświecenszemi krajowcami, nie wybuchnął pożar wojny i nie przywiódł do ogólnego, a może niebezpiecznego powstania.

Wicekról Pegu, w tylnych Indiach podległy Państwu Birmanów, przywłaszczający sobie tytuł: „Najszczęśliwego Króla Stoniów, Pana morza i ziemi“, wydał niejako odezwę przeciwko Angielskiemu Jeneralnemu Gubernatorowi Indyy Wschodnich, w której rości sobie prawo do Bengalu, i oświadcza, iżby nie zgadzało się z godnością jego, aby z Gubernatorem Angielskiej Kompanii Wschodnio-Indyjskiej, miał osobiście wchodzić w układy. Kompania wystawiła przeciwko niemu 20,000 i spodziewa się jego dumę upokorzyć.

Francya.

Król pracował w d. 31. Sierpnia z Xięciem Doudeauville, a potem z P. Villèle; przyjmował rodzinę Orleańską, i dla wielkiego gorąca nie wyjeżdżał. Dnia następującego słuchał Król Mszy w swoim pokoju, i przewodniczył Radzie Ministeryjalney.

Rozporządzeniem Królewskim z d. 1go Września dotychczasowi Radey Stann: Hrabia de la Besnardière, Laumont, Begouen, Bourcier, Bergon, Wicehrabia Perneiry i Kawaler Gau, (których przy nowym urządzeniu Rady Stann opuszczono) na prośbę, mianowani są tytularnymi Radcami Stann, a (również opuszczeni) dotychczasowi Mistrze do prośb: Karol d'Arlineourt, Wice-Hrabia d'Arlineourt, Baron Simeon, Legravérend, Prugnon, Chalaine, Villiers du Terrage i d'Arnouville, tytularnemi Mistrzami do prośb.

Podług Monitora Rada Stann, przez pismo opozycyjne za niepotrzebne urządzenie miana, rozpoznała w ciągu roku 1823, 20564 różnego rodzaju przedmiotów.

Król z powodu czystości Śgo. Ludwika wydał 532 listów zupełney łaski, a przynajmnięj zmniejszył lub zamienił wyroki kary.

Minister Spraw Wewnętrznych, stosownie do uchwały Wydziału Rady Stann, rozporządził, aby 4 z Martiniki wygnano: Criché, Millet, Laborde i Thebis, znajdujący się w Brest, Francyją opuścili i przewiezieni zostali do jednego z portów na kanale, który onym będzie oznaczony.

Xiążę Croi, Arcybiskup w Ronen, otrzymał godność Kardynałską.

Gazeta Codzienna zawiera list do Redaktora tężże z Radyxu z d. 13. Sierpnia, podpisany przez braci Kundder, A. Travillo, E. Boisson i F. Thallier, treści następującej: „Z zadziwieniem czytaliśmy w piśmie WPana Nro. 205., że były Jeneralny dostawca Ouvrard twierdzi, iż wszystkie dostawy na jego rachunek w Hiszpanii czynione, polikwidował. W diwizyi tylko Radykskiej (tak podobnie i w innych) więcęj jest winien, iak 400,000 franków według ukończonych rachunków jego Dyrektora, który przez tatejszych wierzycieli, iako zskład został przytrzymany, gdyż nie mogli swoich należytości otrzymać. Tak nierzetelnie postąpił także przeciwko dostawcom mięsa, Dubrac, naczelnicy i urzędnicy przez wielkie zaufanie w P. Ouvrardzie zostają w naygorzszym położeniu; podobnież są i ci wierzyciele tego przedsiębiorstwa dotknięci, którzy więcęj, iak za 50,000 franków mają w rękę ukończone rachunki Ajenta pomienioney dostawy. Urzędnicy P. Ouvrarda, którym tenże oddalonym 500 mil od swego domu, podziękował, napróżno żądają wypłaty zaległej pensyi, aby do oycyzny powrócić mogli; w naywiększey zostają oni nędzy. Inni, ieszcze umieszczeni przy likwidacyi, zapomniani od P. Ouvrarda, muszą się dłużyć, aby w tym drugim kraju żyć mogli. Nawet drukarze dostawiający kartek ceny i rejestrów dla rozmaitych biór rachunkowych, zniewoleni, oblegają codziennie drzwi jego ejentów, bez otrzymania zapłaty. A P. Ouvrard twierdzi, że wszystkie swoje długi w Hiszpanii uporządkował! I chce się usprawiedliwić będąc tyle kary godnym!“

P. Ouvrard przybył do Toulouzy, gdzie, iak wiadomo, Kommissya śledząca jego rachunki ma swoje posiedzenie. Przed odjazdem swoim przesłał wszystkim tamże mieszkającym Ministrom i Posłom memoriał usprawiedliwiający jego zarząd.

W d. 1. Września P. Isambert, Adwo-

kat przy Sądzie Kassacyjnym, zaniósł do Sądu Policyi poprawczey Paryzkiej skargę w imieniu deportowanych, kolorowych wólnych, przeciwko Hrabii Maunay, osadnikowi Martyniki i Hrabii Caqueray-Valmenier, byłemu Jeneralnemu Prokuratorowi, Członkowi Sądu Appellacyjnego i Deputowanemu owych osad, a to z powodu potwarczego twierdzenia w dwóch listach, podpisanych przez ostatnich, a umieszczonych w Dzienniku: Choczągiem była i w Monitorze. Z powodu tego umieszczenia pociągnięci byli przed Sąd odpowiedzialni wydawcy wspomnianych dzienników. Skarżący wnosił o prawne ukaranie i wynagrodzenie 100000 franków. Po rozpoznaniu powodów skargi, (które w wielu Paryzkich Dziennikach oznaczono przerwami i tylko w Dzienniku Paryzkim i po części w Monitorze, powyższym sposobem były rozwinięte) oświadczył Adwokat Królewski P. Delasclere, iż otrzymał list od Ministra Sprawiedliwości, z którego okazało się, że Hrabia Maunay, Andytor przy Sądzie Appellacyjnym, jest z Martyniki, i dla tego podług §. 481 i 482 Kodexu instrukcyi kriminalney nie może być pierwey przed Sąd pociągnięty, dopóki skarżący nie otrzymają od Sądu Kassacyjnego pozwolenia onegoż oskarżenia. A że formalność ta była opuszczoną, zatem Adwokat Królewski wnosi, aby Sąd ogłosił się za niewłaściwy. Prezydent Sądu uczynił uwagę, że ten sam wyjątek służy dla Hrabii Caqueray-Valmenier. Adwokat Królewski odpowiedział, że niewłaściwość dla iednego oskarżonego pociąga za sobą i dla innych. Adwokat skarżących twierdził, iż podług wyraźnego tekstu prawa mógł Adwokat Królewski przyjąć skargę, a o potrzebne upoważnienie u Sądu Kassacyjnego postarć się. Adwokat oskarżonych oświadczył, że bliźni jego zrzekają się wyjątku na korzyść ich przypadającego i żądał aktu tego oświadczenia, który mu został wydany. — Sąd naradziwszy się ogłosił się niewłaściwym. Adwokat skarżących się żądał przynajmniej zwłoki; Prezydent Sądu odpowiedział, że wyrok już wydany. — Sprawa ta jeszcze rząd była ważna, że wdowa Agassa, właścicielka Monitora, jako odpowiedzialna wydawczyni onegoż, stanęła przed Sądem, aby w razie, gdyby do tego przyszło, bronić się względem umieszczenia iednego z pism obwinionych.

Na doniesienie Władzy dozorczey nad matkami teatrów Paryzkiemi zabroniła Policyja przedstawiać, jak słyszał, na 50 dni, to jest, podczas wakacyi cały szereg sztuk uznanych za nieprzyzwoite.

N i e m c y.

Królestwo Ichmość Bawarscy z JKrólewic. Mością Xiężną Ludwiką powrócili znowu z Nymfenburga do Tegernsee.

W Darweztadzie w d. 20. Sierpnia, w nocy o godzinie 11 uwięziono tajemcznego Adwokata, Henryka Karola Hoffmanna, iak mówią, na wezwanie Kommissyi centralney Mougunkięy.

Xięstwo Cambridge ziechali na d. 26. Sierpnia z Dobberan do Hannovera, mieli tamże krótko zabawić i odwiedzić Landgrafa Fryderyka Hessen-Kasselkiego w Rumpenheimie. Minister, Hrabia Münster, powrócił ma ku końcu Września z Hannoveru do Londynu.

Rząd Nassanski mając wzgląd na utrzymanie publiczney spokojności, zapobieżenie niebezpiecznym wypadkom i zaniedbywanie codzienney zarobkowości, oraz wstrzymanie namiętności łatwo do zepsucia wiodącej, postanowił ograniczyć prawo polowania.

W Xięstwie Heshkiem, aby zapobiedz chowaniu jeszcze żyjących, tajemnym zabójstwom, iak i dla odkrycia chorób zaraźliwych, postanowiono, aby chyrgowie, a iezli tych nie ma po blisku, szczególnie do tego przeznaczeni, oglądali umarłych. Bez uprzedniego oglądzenia nie może nastąpić pogrzeb.

P r u s s y.

Jego Cesarzowicowska Mość W. Xiężę Mikołaj ziechał w d. 29. Sierpnia do Potsdamu a w d. 1. Września udał się do Szląska.

Szwecyja i Norwegyja.

Prezydent Seymu Norwegkiego odpowiedział na mowę Królewską Seym zamykając w sposobie następnym: »Czwarty prawny Seym Norwegski ukończył swe prace. Przejęci czystemi zamiarami i otwartością, iakich zaufanie w mądrości Monarchy wymagało, staraliśmy się, ogólny cel, sławę i pomysłność naszej drogiej oyczyzny osiągnąć. Szczęśliwi iestemy z zadowolnienia, które Monaroha okazał raczył, tak z ducha ożywiającego członków Seymu, iak i z powodów do uchwał, dotyczących się Konstytucyi oyczyzny ważnych okoliczności, a będących przedmiotem narad Seymu. Z wdzięcznością pamiętało będziemy dowód łaskawego Królewskiego przyzwolenia naszym usiłowaniu i pełnieniu naszych obowiązków. Naród Norwegski z radością będzie świadkiem nowego załatwienia szczęśliwey zgody między Królem i Narodem, iak się okazało z przyjętych ustaw podczas terażniejszego Seymu. Mamy nadzieję, że szczęśliwe skutki będą owocami prac naszych. W przy-

wiedzionych okolicznościach poznajemy oraz wyraźne dowody szczęścia, jakiego Naród Norwegi pod mądrym Rządem Króla Jego Mości doznał.

N. Pan mianując dziedzica Tronu Państwa, naszego wieloekochanego Następcę Tronu, Wice-Królem Norwegii, wypełnił najsłodsze życzenia Narodu i w sercu każdego Norwega wzbudził radośne nadzieje. Niechaj nam przy tej sposobności wolno będzie złożyć dzięki Narodu za tę oycowską troskliwość Monarchy około dobra Norweskiego ludu. Członkowie teraz skończonego Seymu dzielą czyste uczucia radości N. Pana, względem widoków w przyszłości, jakich nadarza postępowanie towarzystwa politycznego dla większej pomysłowości i uszczęśliwienia. Z zaufaniem w zarządzie i potęgze Państwa powiększyło się także uczucie Narodu o własnej sile. Usiłowania o dobro oyczyzny, którem Król Jego Mość ożywiony, raczył w Członkach Seymu uznać gorliwość dla pomysłowości Norwegii, każą się spodziewać, że ci, powróciwszy do domów, każdy w swym wyznaczonym zakresie rozszerzać i ustalać będzie uszanowanie dla Konstytucyi i ustaw Królestwa iak i zaufanie i prawną uległość ku dostojnym onegoż Rządcom. Składając dzięki Boskiej Opatrności, która błogostawi usiłowaniom Króla Jego Mości i Reprezentacyi narodowej za pomysłowość Norwegii i uddziela Królestwu Norweskiemu spokojności i szczęścia, których tyle innych Państw pozbawiane, błagamy Wszechmocnego o opiekę dla oycy oyczyzny, dziedzica Tronu, i całej rodziny Królewskiej, wolaając: Boże zachowaj Króla i połączone Państwa.

Po połączeniu się w roku zeszłym tak zwanej floty wojennej z flotą wojskową pod imieniem »Królewskiej« rozkazał Król Jego Mość pod d. 1. Czerwca b. r., aby Oficerowie obiedwóch, pooząwszy od 1. Stycznia 1825 iednakowe mundury nosili.

R o s s y i a.

Z Petersburga donoszą z d. 13. Sierpnia: Cesarz wyjedzie z tąd do prowincyi południowo-wschodnich w d. 28. t. m. W podróży swojej obejrzy część swoich azyatyckich posiadłości, nawet przejeżdżając góry Uralskie dzielące dwie części świata. Stosownie do ogłoszonego porządku drogi, pierwszą noc przypędzi Cesarz w Romanoczyno, w wiejskiem mieszkaniu Ministra Morskiego, Margrabi de

Traverse. Od 29. Sierpnia do 2. Września obiedzie Gubernie Pskowską, Smoleńską, Twerską, Katuską, Moskiewską i Tulską, nie dotykając miast stołecznych prowincyi. Dnia 2. Września zjedzie Cesarz do Razu, zabawi tamże do 5go, 6go przyjedzie do Tambowa; pozostanie tamże do 8go. Dnia 10go Września, na święto Alexandra Newskiego będzie w Penzie, zabawi do 13. Września; 17. zjedzie do Simbirsk, gdzie będzie do 20. Od 23. do 27. zabawi Cesarz w Orenburgu a od 28. do 30. w Ufie. Dnia 5. Października przyjedzie, do Rossyjsko-azyatyckiej Gubernii Permy, oberzy d. 7. Października kopalnie i miasto Iekaterinburg, zabawi tam aż do 10., a od 11. do 14. Października w gubernialnem mieście Permie. Ztąd odą się N. Pan na powrót, od 20. do 22. Września zabawi w Wiatce, od 27. do 29. w Wołogdzie, i d. 5. Listopada przyjedzie do Carskiego siela. Między osobami towarzyszącemi Cesarzowi Jego Mości w tej podróży, wymieniają Szefa sztabu jeneralnego, Jenerała Porucznika Barona Diebioza, Jeneratów Adjutantów Czerniszewa i Ożarowskiego. Droga, którą Cesarz tam i na powrót odbędzie, dokładnie wyrachowana, wynosi 6354 wiorst.

W d. 12. Sierpnia, naczelny wódz pierwszego wojska Hrabia Ostensacken, odprawił pod Rygą przegląd korpusu złożonego z 16000. Hrabia obejrzy i resztę w innych Guberniach stojących korpusów pierwszego wojska a potem połączy się z orszakiem Cesarza za przybyciem jego do Penzy.

W zeszłym miesiącu Czerweu, przywieziono do Archangela rozmaitych zagranicznych towarów za 6800 rubli, a wywieziono zagranicę towarów Rossyjskiego wyrobu, za 1 mil. 216,883 rubli, między temiż, za 123816 rubli i siemienia lnianego za 409,500 rubli.

W ciągu zeszłego miesiąca Czerwca przybyły do Orenburga z Chiwy przez twierdzę Orsk i Soroczyskowsk dwie karawany z 143 skrzyniami towarów. Według zeznania Azyatów w twierdzy Soroczyskowsk, pochód karawanów doznał przeszkód przez rabowanie onych w stepach, albowiem i ta karawana była rabowana, którą zastąpiła onażże należąca do rabunku, niedaleko twierdzy opuściła.

Południowe okolice Sybery i zaludniając się. Trzy wie, Koliwan, Barnaul i Czarym otrzymały imię miast, a w stepach Kirgiskich ustanowiono pierwszy zagraniczny dystrykt i Sąd pod nazwiskiem: Rorkaraliński.